

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Tribuna kowodělníků : týdeník věnovaný zájmům ostravsko-těšínských kowodělníků v boji za odborovou jednotu.

Liczba stron oryginału

4

Liczba plików skanów

4

Liczba plików publikacji

7

Sygnatura/numer zespołu

CZ IV 00185

Data wydania oryginału

1937

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków PW Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Digitalizacja

tribuna

KLASIFIKACE
CZ 3017

30h

KOVODĚLNÍKŮ

Týdeník věnovaný zájmům ostravsko-těšínských kovodělníků a boji za odborovou jednotu.

Ročník 1.

V Mor. Ostravě dne 26. října 1937.

Číslo 3.

28. říjen a kovodělníci

Kovodělníci mají význačné místo v boji za samostatnost Československa a demokratickou republiku. Byli to dělníci kovozávodů Prahy, Kladna a také Ostravska, zejména Vítkovičtí kovodělníci, kteří již v roce 1917 vystoupili v otevřeném boji proti Rakousku. Bylo to 2. července 1917, kdy rakouská soldateska střílela do vítkovických dělníků a jejich žen. Celé období války, zvláště však druhá polovina roku 1917 a rok 1918 je nepřetržitý řetěz bojů, který vrcholil 14. října, kdy desetitisícové zástupy dělnictva v čele s kovodělníky nadšeně manifestovaly za socialistickou republiku. — 14. říjen 1918, to byla drtící rána zasazená Rakouské monarchii, jejíž osud 28. říjen historicky zpečetil.

28. říjen 1918, ustavení Československé republiky, byl výsledek nejen vojenské porážky centrálních mocností, nýbrž i výsledek revolučního hnutí širokých mas pracujícího lidu, jemuž kovodělníci kráčeli v čele. Věrní svému socialistickému, pokrokovému přesvědčení volali kovodělníci po republice důsledně demokratické, sociálně spravedlivé. — Vzpomeňme jen, jak se mluvilo o socialisaci dolů, hutí, železáren, velkostatků. Nejen se mluvilo, ale slibovalo, že už, už bude prováděna.

Vývoj událostí však byl po ustavení Československé republiky jiný, než si představoval pracující lid. Kapitalistické kruhy, které stály úplně vedle osvobozeného boje a viděli, jak nebezpečný je pro ně vývoj, vnesly rozkol do lidového hnutí a tak prosadily své vlastní zájmy. Kapitalistické kruhy, které ve své rakušácké politice byly vždy odpůrci demokratických zásad, najednou proti dělnickému hnutí licoměrně se kryly praporem demokracie, dokonce i autoritou Masaryka. — To však netrvalo dlouho. Buržoazie národně sjednocená, agrární i jiná odhazuje demokratická hesla a spojuje se s fašismem i henleinovským, a je každému jasno, kam až poměry její vinou došly.

28. říjen 1937 nachází nás v situaci, kdy se seskupují síly demokracie, což se zvláště projevilo při úmrtí a pohřbu presidenta Masaryka, jenž odešel nazván presidentem-Osvoboditelem. Nad jeho rakví shromáždil se všechen lid republiky, oddán ideálům pokroku a svobody. Všechno dělnictvo svorně, namnoze z iniciativy revolučního hnutí přisahal, že bude odkaz Masaryka, demokracii a republiku, bránit. Slibovalo, že bude usilovat o prohloubení demokracie, aby tato rozkvetla jako nejdokonalejší a nejvyšší, kde svobody a práva lidu budou zajištěny.

Kovodělníci Ostravska a Těšínska, věrní své revoluční tradici, jsou spolehlivou součástí bojovníků za demokracii a mír. Jsou si vědomi toho, že obrana republiky znamená boj za splnění sociálních požadavků pracujícího lidu, za prohloubení a upevnění spojení se SSSR a Francií lidové fronty. V tomto spojení také budou odrazeny všechny útoky na republiku jak ze strany zahraničního, tak i domácího fašismu. — Kovodělníci ví, že k tomu je třeba také vlastní jednoty dělnictva a přičiní se proto, aby i zde kráčeli v prvních řadách společným postupem za své sociální požadavky a odborovým sjednocením ukázaly cestu, jak prosadit splnění těch myšlenek, které naplňovaly pracující lid 28. října 1918.

Gijon padl

Účinnou pomoc Španělsku!

Ze španělských front došla strašlivá zvěst: do rukou fašistických armád padl Gijon, ten Gijon, který tak dlouho bránil stateční asturští horníci proti drtivé přesile mezinárodního fašismu. Tato zpráva musí rozechvít všechny poctivé demokraty a obránce míru celého světa a přimět je k užšímu semknutí svých sil na obranu španělské demokracie. Gijon by nikdy nepadl, nebyti zrádné politiky zbabělého ustupování demokratických států před fašistickou výbojností.

Gijon se stal obětí mezinárodní reakce právě ve chvíli, kdy diplomaté rozumovali v neinaervenčním výboru nad tím, jak nejlépe přesvědčit Hitlera s Mussolinim, že mají zanechat intervenční války proti španělské republice. V okamžiku, kdy Mussoliniho zástupce, Grandi, vyslovil „ochotu“ jednat o odvolání určité části italských vojsk ze španělského území, přibýly před brány Gijonu nové italské posily, aby pomstily krví statečných asturských protifašistů jejich houževnatý odpor.

Také v Československu určité listy jásaly, že konečně prý Itálie zmoudřela, zatím, co hned po řeči zástupce SSSR soudr. Majského se ukázalo, že ochota Itálie není ničím jiným než podvodem, kterým má být docíleno upevnění posic Francových vojsk. Při tom, co soudr. Majský navrhl, aby s Francovy strany bylo odvoláno pětkrát tolik italských a německých vojáků, než dobrovolníků ze strany vládní, trval zástupce Itálie na

tom, že z každé strany má být odvolán stejný počet. Vzpomeneme-li si, že na straně lidové vlády je dobrovolníků nezměrně méně než Italů a Němců na straně generála Franca, vidíme, že italský návrh, kterému česká reakce

pomoc. Gijon nechť je poslední obětí, za kterou padá odpovědnost také na hlavy zbabělých demokratických vládní! Aby byly splněny všechny požadavky SSSR, směřující k posile posic protifašistického lidu, o to se

Gijonský přístav před pádem Gijonu.

tleskala, směřuje jen a jen k oslabení republikánských posic a vytvoření podmínek pro vítězství fašismu nad španělským lidem.

Pracující lid všech zemí si musí vynutit, aby španělské demokracii se dostala patřičná

musí hlavně přičinit dělnictvo samo, které musí hlasitě zvolat do uší vládních a veřejných činitelů, že již má dost těch komedií s nevměšováním, ale že kategoricky trvá na účinné podpoře španělské republiky.

Agrárníci zase poraženi.

K serii porážek, které utrpěla v probíhajících závodních volbách agrární Odborová jednotu, přibýla další, ve Kbelích. Při volbách do důvěrnického sboru leteckých dílen MNO dostala tam Odborová jednotu z pěti mandátů, které dříve měla, pouze jeden, ostatní získala kandidátka kovopracovníků. Ještě před dvěma lety držela v tomto závodě Odborová jednotu všech pět mandátů. Dělníci, kteří se přesvědčili o zhozném vlivu agrárního odborového hnutí na hnutí dělnické, dali tak najevo, že si nepřejí, aby v závodech o jejich osudech rozhodovalo pánstvo z monopolů, skrz na skrz prosáklé fašistickým jedem. Ke všem těm porážkám agrární reakce musí přijít po 27. říjnu další, a to ve Vítkovicích.

Vítkováci hlasují

pro odborové sjednocení, vyšší mzdy, zkrácení pracovní doby, pro demokracii, proti fašismu, pro splnění svých požadavků

a proto volí

kandidátku svazu dělnictva kovoprůmyslu, která má čís. 2

Volby u ty Mücke-Melder.

Volby do závodního výboru u firmy Mücke a Melder ve Fryštátě jsou velikým úspěchem Rudých odborů. Henleinovci kandidující pod hlavičkou Wahlgemeinschaftu obdrželi 71 hlas a dva mandáty. Posledně měli jen jeden mandát. Druhý mandát dostali na zbytek hlasů. Svaz kovopracovníků získal 38 hlasů a žádný mandát. 189

hlasů a pět mandátů obdržela společná kandidátní listina českého a německého Svazu kovodělníků. Při posledních volbách měly oba svazy 6 mandátů, teď dostaly jen pět. Je to výsledek toho, že stále ještě odmítá Svaz kovodělníků český i německý tvrdodšíjně nabídky na jednotný postup. Nebyti toho, jistě by byli ani henleinovci o jeden

mandát víc nedostali. Dělnictvo projevilo vůli po jednotě tím, že hlasovalo pro kandidátku Svazu dělnictva kovoprůmyslu, který posledně nekandidoval a tenkrát obdržel 68 hlasů a jeden mandát.

Špačkův roční příjem je 220 tisíc.

V prvním čísle „Tribuny“ jsme informovali čtenáře o tom, jak se dobře odměnila správní rada Báňské a hutní společnosti poslanci Špačkoví, tím že ho kooptovala do správní rady, kterážto funkce mu vynesla nejméně 120.000 Kč do roka.

Dnes máme možnost ukázat veřejnosti i další příjmy tohoto pána, který o sobě říká, že hájí zájmy dělníků. Poslanecký mandát, který stále ještě drží mu přináší každý měsíc 4500 Kč a z obce Slezská Ostrava pobírá ročně 45.000 Kč. Činí tedy jeho hlavní příjmy do roka 220.000 Kč. Dělníci z Nár. sdružení, uvědomte si, že v organizaci, kterou vedou takoví lidé, není vaše místo.

V Habeši se bojuje.

V Itálii se ustavila společnost pro využití přírodních bohatství Habeše. Její základní kapitál je 100 milionů lir. Během pěti let má prý být vytvořena armáda z 300.000 domorodců. To jsou plány Mussoliniho: Habeš vydrancovat, a aby ji mohl drancovat, vybudovat silnou armádu. Do těchto plánů má však ještě co mluvit habešský národ a ten mluví tak, že znovu se zbrání v ruce povstává na obhajobu svých svobod.

Podle zpráv byla italská vojska v těchto dnech napadena současně v několika okresech. K drobné válce došlo dokonce i v blízkosti samé Addis Abeby.

Vítkovické železářny

Před volbami.

Blíží se 27. říjen, den voleb do závodního výboru ve vítkovických železářnách. Jen několik hodin nás dělí od toho, kdy dělnictvo hlasovacím lístkem rozhodne, kdo bude hájit jeho zájmy v příštích dvou letech. Několik stran se uchází o hlasy kováků. Tu nám vyvstává vážná otázka, kdo si zaslouží naší důvěry? V úvahu padají tři největší organizace: Svaz kovodělníků, kovopracovníci a Rudé odbory. Podívejme se s blízkou na činnost těchto jednotlivých organizací.

Doposud nejsilnější z nich a zároveň kontrahent kolektivní smlouvy je Svaz kovodělníků v čele se s. Klímou. Když v minulých volbách jednala deputace Rudých odborů s Klímou o postavení jednotné kandidátky, postavil se Klíma proti a kategoricky prohlásil s gestem Napoleona, že „dokud on bude na exekutivě, jednota nebude“. Byla správná tahle odpověď? Dnes, kdy dělnická třída potřebuje jako soli jednoty, kdy reakce a kapitál se přes všechny překážky staví do jedné řady proti dělníkům, máme my táhnout jeden hot a druhý čehý? — Ne! Dělnictvo musí přijít k tomu náhledu, že je to jednota, která mu dopomůže k vítězství nad kapitálem a reakcí. Přeje si dělnictvo jednotu? Ano! Ať svolá Klíma celozávodní schůzi, nechá tam hlasovat o jednotě a uvidí, že všichni, až snad na několik stranicky sfanatizovaných jedinců, zvednou svou ruku radostně pro jednotu. Tahle politika, kterou provádí Svaz kovodělníků, nevede k dobrému, a je obdobná politice anglické vlády ve věcech občanské války ve Španělsku. Je to politika nadřezování nepříteli, nad kterou by mohla dělnická třída zaplakat.

Již před několika týdny nabádalo České Slovo k volbě kandidátky kovopracovníků, kterou prý vedou osvědčení pracovníci. Jsme opravdu zvědaví, čím se ti osvědčení pracovníci osvědčili.

Dostal-li se některý jako důvěrník do pensijního pojištění, tím se osvědčil správě závodu a poněvíc sobě. Ze by snad soudr. bratr Milata byl tak moc osvědčený? Dokud ještě byl soudruhem na exekutivě, když se domáhali dělníci po nemoci lehčí práce, doporučoval a prosazoval jim regulativ. Sám ale, až je již skoro 60letý, na regulativ nejde, ale lehkou práci si zajistil, ač jako soustružník těžkou práci neměl. Jako přísný mravokárce hlásal všude mravopoctnost, až ho tato, chudá, na starost zavedla do Košatky.

A tak si, dělníci, pamatujte, že skutečně poctiví, osvědčení pracovníci jsou správou

závodu šikanováni bez ohledu na to, ve které jsou organizaci. Ti, které správa závodu odmítla, se osvědčili jako sabotéři dělnické třídy.

A tak zbývají jedině rudí odboráři, kteří vždy poctivě hájili dělnické zájmy, bez ohledu na persekuci správy závodu a kteří vždy prosazovali sjednocení dělnictva po vzoru Francie, kde si vybojovala dělnická třída řadu zlepšení, ač i dřív byly jejich poměry mnohem lepší, než u nás.

Na konec připomínáme německému dělnictvu, aby se nedalo svést bombastickými hesly Henleina a volilo kandidátku Rudých odborů, které hájí zájmy dělníků všech národností.

O Nár. sdružení je škoda ztrácet slova. Je to organizace záškodnická, starající se o zaměstnavatele, ale ne o dělníky. Divíme se pouze těm dělníkům, kteří doposud nepoznali, do které organizace jako dělníci náležejí.

Společně však na jejich proletářskou čest, že při volbách svůj hlas odevzdají kandidátce Rudých odborů, která — bude-li hodně posílena, bude moci splnit touhu všech dělníků, volajících po sjednocení proletariátu pod jeden prapor. A proto ať zvítězí kandidátka Rudých odborů čís. 2.

Gajdovci nepochodili

Také druhé panské organizace ve Vítkovicích pohoří.

Po agrárníci podali k volbám do závodního výboru kandidátku také — gajdovci. Se zlou se však potázali. Ačkoliv na příklad Gajdův exponent, pan Vankač běhal celý den po staré ocelárně a sháněl podpisy dělníků na kandidátní listinu, byl dělníky odmítnut a tak musel se sklopenou hlavou odejít. Pomáhali si všelijak i nečitelnými podpisy, o kterých nikdo nemůže říci, komu patřily, nebo lépe řečeno, měly patřit. Dokonce ani nesehnali lidi, kteří by byli ochotni se ke kandidatuře propůjčit a tak

„kandidovali“ ty, kteří podle zákona voleni být nemohou. Proto jim byla kandidátka zamítnuta.

Vítkováci stejně, jako se vypořádali s Gajdou, vypořádají se i s druhými protidělnickými organizacemi, jako je Národní sdružení, agrární Odborová jednota a organizace henleinovců. Ani jeden hlas těmto kandidátkám! Volte Svaz dělnictva kovoprůmyslu, který bojuje za demokracii, proti fašismu, za odborovou jednotu a vaše požadavky!

Po kotníky ve vodě

VYSOKÉ PECE.

Nynější kanál u Vysokých pecí nevyhovuje. Když přijde dešť, musí dělníci chodit až po kotníky ve vodě. S vrchu prší, dole stojí voda a tak jsou dělníci prosáklí vodou skrz na skrz. Není potřeba říkat, jak to působí na zdraví. Bvlo by potřeba, aby dělníci dostali od závodu pracovní úbor do deště a nepromokavé boty.

Musí se mýt studenou vodou.

MOSTÁRNA.

V poslední „Tribuně“ jsem četl článek z válcovny a před tím ze skladiště rour. V obou článcích si pisatel stěžuje na nedostatek jeřábů. Také u nás, v mostárně je nedostatek jeřábů citelný a bylo by na čase sjednat nápravu.

Tak jako v druhých odděleních, ani u nás správa závodu nerespektuje práva dělníků. Chci zde poukázat jen na případ s umýváním. Ačkoliv mají dělníci právo na to, aby se myli před ukončením práce, jsou pouštěni do umývárny až po odpískání. Voda je ještě ke všemu nedostatečně ohřátá. Odpolední směna se musí mýt v docela studené vodě. Každý si umí představit, za co to umytí potom stojí. Voláme správu závodu k odpovědnosti a také závodní výbor vyžíváme, aby se o tuto věc více staral.

Práce přes čas, kováci bez práce

Stará ocelárna. — Úpravna II

Několik skupin dělníků musí pracovat přes čas, již delší dobu se pracuje i 12 hodin denně. Jelikož je ještě hodně zručních kovodělníků bez práce, žádáme, aby byli přijati do zaměstnání.

Pokuty dělníkům, že chtějí své

NOVÁ VÁLCOVNA.

V přípravně kolejnic pokoušejí se pánové zavádět turecké poměry. Hlavním machrem v této věci je mistr S. a jemu při tom asistují bývalí dva důvěrníci, nyní dozorcí.

Stává se totiž, že u některého druhu práce musí dělníci odvádět pracovní náčiní do výdejen a proto musí při nejmenším aspoň o 20 minut práci skončit dřív. Tomu ale tito pánové nechtějí rozumět. Dozorci je zapsali a mistr S. je nechal pokutovat 5 Kč, aniž by to dělníkům bylo sděleno. Strhnout dělníkovi 5 Kč, znamená vzít jeho dítěti celodenní stravu. Za to, že proti tomu dělníci i správy oddělení protestovali, dává je pan S. na méně výdělečnou práci. Tento pán honí dělníky do práce i když hrozí nebezpečí úrazu. My dělníci z úpravny kolejnic proti tomu touto cestou protestujeme.

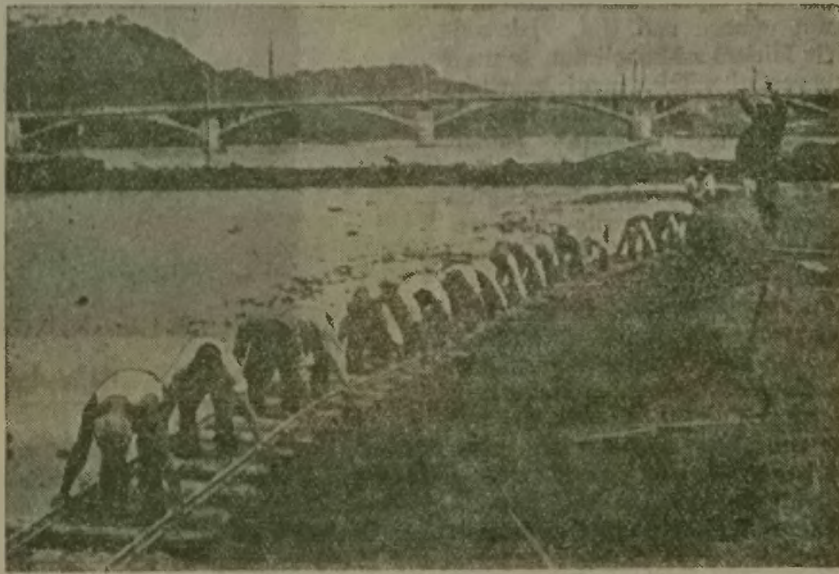
Dělníci z úpravny kolejnic.

Udává dělníky

ROUROVNA.

Každý si umí představit, jak špinavá práce je v rourovně. Dělníci se umažou od kolomazi, barvy, oleje a jiných neřádků. Po skončení práce se musí každý dělník převléci od košile. Také boty musí přezouvat. K tomu potřebuje dosti času. Správa závodu si to ale zařídila tak, že nikdo nesmí do umývárny ani minutu před houkáním, ačkoliv na to mají dělníci právo. Potřebuje-li jet dělník domu komárkem, který jezdí ve 14.13 hod., nezbývá mu nic jiného, než jít špinavý, nebo se opozdit. Tak je tomu i u dělníků, jezdících vítkovickou lokálkou.

Abyste nikdo neopovázil umývat se před ukončením práce, jsou ustanoveny inspekce. Zde se nejlépe osvědčuje pan R., který jako detektiv stojí za sloupem a číhá, až dělník vkročí do umývárny. Když se namydlí, vybafe naň, zapíše, předá raportu a pak následuje pokuta. To dělá nejen v umývárně, ale i v koupelně, ačkoliv je jisto, že dělník, který by se šel koupat po práci, nestačí vlak za nic na světě. Pane R. pozor!

Přímo symbolický obrázek o tom, co zможou spojené síly. V tomto případě má z toho prospěch zaměstnavatel. Proč však neuplatnit spojenou sílu proti pánům?

Dělníci žádají úpravu mezd

Velká schůze v Bystřici nad Olzou.

Na žádost dělnictva svolal Svaz dělnictva kovoprůmyslu na 19. t. m. schůzi dělníků z Třineckých železáren, bydlicích v obcích Bystřice, Nýdek a Karpentná. Referovali poslanec Sliwka a tajemník SDK, Gilík, kteří naznačili cestu k docílení úpravy mezd, ročních jízdnek, které jim byly před časem správou závodu vzaty a rodinných přídatků. Schůze byla velmi četně navštívena a její účastníci dali častým bouřlivým potleskem na jevo, že souhlasí s cestou, která jim byla oběma řečníky ukázána a která spočívá v jednotě dělnických řad.

Dělnictvo žádá, aby mu byla poskytnuta náhrada za to, že mu od dubna, kdy měly být zvýšeny mzdy, tyto zvýšení nebyly.

V resoluci se vyslovili všichni přítomní, mezi nimiž byla velká část soc. dem. a nár. soc. dělníků, pro jednotný postup všech dělnických odborových organizací za docílení vytčených požadavků. Dělníci se současně domáhají, aby jednání o tyto požadavky bylo neprodleně zahájeno a aby k nim byli přibráni také zástupci závodních výborů ostravsko-těšínských kovozávodů. Resoluce byla odeslána na příslušná místa a také smluvní organizaci.

Po mnoha schůzích, které se v Třinci konaly v jednotlivých odděleních a na nichž byla vesměs bojovná nálada a všude voláno po úpravě mezd, dala tato schůze nejlepší odpověď těm, kteří stále ještě s prosazováním dělnických požadavků otálejí a nedbají dělníci příhodné doby, kdy dělnické požadavky mohou být vybojovány.

Frýdek-Místek

Protekce při dovolených

Karlová Huť. — Úpravna plechů.

Musíme si touto cestou stěžovat na jednání p. B., který postupuje nemožným způsobem vůči dělníkům. Nutno říci, že ne proti všem, ale pan B. stejně nespravedlivý. Určité lidi, o nichž ví, že mají mnoho dětí, a žijí špatně při svém výdělku, posílá často na neplacenou dovolenou, jiné, kteří by bez újmy to snesli, jsou však protežováni. Nechceme dnes o tom více psát. Jsme toho názoru, že se stane náprava. Budeme usilovat o to, aby na neplacenou dovolenou nešel nikdo, a když už se dovolená dát musí, ať ji správa závodu podle par. 1154b zaplatí, ale dokud tomu tak není, je třeba se strany představených žádat postup spravedlivý.

Tak se dělá inspekce

Z pilníkárný RUMPAL v Místku.

Dne 22. října t. r. zavítal k nám do továrny nějaký pan od živnostenského inspektorátu z Mor. Ostravy. Přišel do závodu o půl 12 a odebral se ihned do kanceláře pana šéfa. Když bylo 5 minut před poledním vešel do dílny a to v průvodu šéfa, který jej vedl napřed do oddělení, kde nejsou naše pověstné šmirglůvačky, chlrlíci balvany železného prachu dělníkovi přímo do plic. Teprve, když dělníci odešli k obědu, přišel inspektor do dílny, kde jsou tyto stroje. Ale aby ani tam nebylo shledáno nic podezřelého, bylo po příchodu p. inspektora nařízeno, aby se do pecí, kde se žhaví ocel, moc nepřikládalo, aby v dílně bylo co nejméně

smradu z uhelného kouře. Ba i záchody byly rychle vyčištěny. Při tom je pozoruhodné, že nikdo z dělníků ani důvěrníků o inspekci nic nevěděl, ani nebyl k inspekci zavolán, nebo dotazován. A tak patrně bylo vše shledáno v nejlepší pořádku. To, že pan Rumpal platí mladým dělníkům 6 až 7 Kč denně za práce jaké dělají dospělí, z těch pánu nikoho ovšem nezajímá. Dělníci našeho závodu jsou vším tím krajně pobouření a chystají svou pomocnou akci.

Bytová lichva.

V Zengerově ulici ve Vítkovicích patří dva domy panu L. Domy přešly do jeho dědictví pro zemřelého tchánovi. Jeho první starost pro převzetí dědictví byla, byty zdražit. Zdražil je o 50 proc. a zcela bezdůvodně.

Asi před 9ti lety nechal zemřelý tchán obilít průčelí dvou domů a každému nájemníkovi za to přirazil 6—12 Kč měsíčně. Podle jeho vlastního výpočtu měla být tato přírůzka vybírána 5 let. Nájemci ji ale platí do dnešního dne.

V domech bydlí sami dělníci a jsou mezi nimi i nezaměstnaní, kteří zvláště jsou drahotou bytů citelně postiženi. Voláme příslušné úřady, aby si případu všimly a nenasytného pána domácího zakřikly.

„TRIBUNU kovodělníků“ rozšiřuj!

Sociální hlídka

Sociální pojištění osob, zaměstnaných v nehornických podnicích

Na velmi četné dotazy, jaké platí dnes sociální pojištění pro t. zv. podniky v báňském průmyslu nehornické, jest odpověděti tak, že od 30. června 1936 byla zrušena příslušnost k pojistné povinnosti u bratrské pokladny pro ty osoby, které po 30. červnu 1936 poprvé vstoupily anebo vstoupí do zaměstnání v takovém nehornickém podniku a nebyly pojištěny u bratrského pojištění do 30. června 1936.

V bratrských pokladnách, zřízených podle zákona z r. 1854 č. 146 ř. z., byly vedle osob zaměstnaných v hornictví pojištěny i osoby zaměstnané v podnicích s báňským podnikem souvisejících, avšak nepodléhajících doзору báňského úřadu. Zákon o bratrských pokladnách z r. 1889, č. 127 ř. z., zachoval tento stav, podle stanov mohl býti dovolen korporativní vstup do bratrské pokladny zaměstnancům nehornického podniku s báňským závodem souvisejícího.

Podle zákona z r. 1922, č. 242 Sb. z. a n., § 3 vedle osob zaměstnaných v hornictví mohly býti pojištěny pouze osoby zaměstnané v oněch nehornických podnicích, které byly do dne účinnosti tohoto zákona pojištěny u bratrské pokladny.

Zákonem z r. 1936, č. 200 Sb. z. a n., byla v podstatě zrušena příslušnost k bratrskému pojištění pro nehornické podniky s tou výslovnou výjimkou, že pojistná příslušnost revírní a ústřední bratrské pokladny pro zaměstnance nehornických podniků, jejich dělníci byli dne 30. prosince 1934 pojištěni u revírní bratrské pokladny, zůstává zachována, takže pro tyto dělníky platí nejen pojistná příslušnost k bratrskému pojištění, ale také pojistná povinnost k tomu pojištění. Osoby zaměstnané v den 30. června 1936 v těchto nehornických podnicích, jakož i osoby, které již byly dříve členy bratrského pojištění a vstoupily po 30. červnu 1936 do zaměstnání v nehornickém podniku, pojištěné u bratrské pokladny a jejich pozůstalí, mají v pojištění na provisi stejné nároky, jako zaměstnanci v báňském průmyslu.

Osoby, které před 30. červnem 1936 nebyly ještě nikdy členy bratrské pokladny a vstoupily do zaměstnání v takovém nehornickém podniku po 30. červnu 1936, mají na základě pojištění na provisi nároky stejné, jako kdyby byly pojištěny u Ústřední sociální pojišťovny. Ústřední bratrská pokladna poskytuje těmto členům pouze dávky zajištěné u Ústřední sociální pojišťovny.

Osoby, které vstoupily do zaměstnání po 30. červnu 1936 u nehornického podniku a nebyly před tím členy bratrské pokladny, mají býti zařazeny pro pojištění na provisi do těchto mzdových tříd:

- s denním výdělkem do Kč 10.50 do třídy A/a;
- s denním výdělkem nad Kč 10.50 do Kč 13.50 do třídy A/b;
- s denním výdělkem nad Kč 13.50 do Kč 22.50 do třídy B;
- s denním výdělkem nad Kč 22.50 do Kč 28.50 do třídy C;
- s denním výdělkem nad Kč 28.50 do třídy D.

V nemocenském pojištění u revírní bratrské pokladny není rozdílu mezi nově vstupujícími a ostatními zaměstnanci. Poněvadž dávky z pojištění na provisi u nově přijatých zaměstnanců v nehornických podnicích řídí se dávkami invalidního a starobního pojištění u Ústřední sociální pojišťovny, musí se rovnat i příspěvky pro pojištění na provisi pojistnému invalidnímu a starobnímu pojištění u Ústřední sociální pojišťovny.

Znáte záhadu čísla 142.857?

Něco pro počítáře.

Číslo 142.857 je vsukutku číslo záhadné. Násobíte je dvěma a vyjde vám číslo 285.714, tedy číslo složené z těchto číslic a docela v tomto pořadí číslic s rozdílem, že první dvě číslice se posunuly dozadu. Násobíte-li dané číslo třemi, stane se něco podobného. Dostanete číslo 428.571, tedy zase číslo se stejnými číslicemi a ve stejném pořadí. Tentokrát se ale posunula dozadu jen jednička. Při násobení čtyřmi vyjde 571.428. Tentokrát se přesuňou ze zadu do předu dvě poslední číslice. Pětinasobek udaného čísla je 714.285. Tady už přišla do předu jen poslední číslice. Násobení šestí dostaneme číslo 857.142. I zde zůstává pořadí stejné, jen s tím rozdílem, že zadní tři číslice přešla do předu. Ne méně se překvapíte, budete-li ve hře pokračovat (stačí-li vám na to trpělivost) a vynásobíte si 142.857 sedmi. Pak dostanete baťovské 999.999, čísla celá hra končí.

Jednotně na obranu republiky!

Zavřete henleinovské výtržníky!
Rozpusťte jejich úderky!

Československá veřejnost je pobouřena posledními henleinovskými kraválky v Teplících. Dnes je již každému jasno, že kravály byly organizovány přímo Berlínem a měly sloužit hitlerovskému fašismu k rozpoutání nové štvavé kampaně proti Československu a ospravedlnění před světem válečné přípravy k napadení ČSR.

Když manifestace byla policií rozehnána, ujal se věci říšskoněmecký tisk, který otevřeně mluví o tom, že na pomoc sudetským Němcům (rozumějí Henleinovi), musí přispěchat říšskoněmecký fašismus. Na protest, vznesený proti tomu čl. vyslancem, odpověděl německý ministr zahraničních záležitostí ještě cyničtější tak, že prý Německo se cítí nuceno do vnitřních záležitostí Československa zasahovati.

Troufalost hitlerovského fašismu roste a s ní nebezpečí i Československé republice.

Česká reakce zase jako ve všech jiných případech i zde vychází Hitlerovi vstříc, padá republika v zad a běže henleinovské fašisty v ochranu. Na obranu čl. republiky se staví pracující lid, Brněnské závodní výbory zaslaly ministerstvu vnitřní resoluce, v nichž se dožadují nejostřejšího postupu proti Henleinovi a jeho hnutí. Stejný požadavek vyslovila ministerskému předsedovi deputace pražského pracujícího lidu. Také z jiných míst se hlásí, že dělnictvo rozhořčeně odmítá jakýkoliv pokus české reakce o smír s henleinovskými pučisty a stmeluje se k rozhodnému boji proti fašismu vně i uvnitř státu.

Do československých záležitostí nemá Berlín co mluvit! O našich věcech si budeme rozhodovat sami! — Taková musí být odpověď celé pokrokové veřejnosti, tak musí odpovědět i ostravsko-těšínská kováci.

Rudoarmějci se připravují k volbám. Na obrázku vidíme rudé námořníky, jak sedí spolu se svými komandýry a stužují v kroužku volební zákon.

Rodina v SSSR

Ve švýcarských novinách „Thurgauer Zeitung“ z 20. srpna 1937 byl článek od novináře A. A., který mluvil o Sovětském Svazu. Tento žurnalista byl již dříve, ještě za cara, v Rusku a nyní viděl Sovětský Svaz. Vypravuje o rodinném životě v Sovětském Svazu. Mezi jiným toto:

„Rodina v Sovětském Svazu je opět v kursu. Na ulici, v parcích oddychu, všude je vidět rodiče a děti dohromady. Viděl jsem důstojníky GPU, Rudoarměje, milicionáře, úředníky a dělníky, kteří nosili své děti na ruce anebo vezli v dětských kočárkách. Matka šla vedle a nesla kabátek nebo hračku malíčkého a když se pak rodina zastavila v nějaké kavárně, byla napřed objednána pro malíčkého čokoláda a koláč. Matka je dnes v Sovětském Svazu to, co je na celém světě, matkou.

V Sovětském Svazu není manželských a nemanželských dětí. Jsou jenom děti. Až do 18. roku dítěte jsou oba rodiče povinni dítě živiti. V případě rozvodu má matka přednostní právo ponechat si dítě, jen ve zvláštních případech může otec žádat dítě. Dnes není již tak lehké jako dříve se rozváděti. Oba manželé musí býti s rozvodem srozuměni. Nové manželství nemůže býti uzavřeno dříve než po 6 měsících. Svatba jest bezplatná.

ná, avšak rozvod stojí 60 rublů na poplatcích, druhý rozvod však již 300 rublů. Přes to však je právo na rozvod poměrně o mnoho lehčí než v ostatních zemích. Avšak zneužití této svobody se trestá.

Ve své propagandě morálky jde stát však ještě daleko dále. Rodiny, které mají mnoho dětí, požívají předností a privilegia. Stát se o ně stará a obstarává jim byty a dává jí peněžní podporu. Nepřirozené styky jsou přísně trestány.

Mluvil jsem s jednou inteligentní mladou Ruskou. Říkala, že muž se stal kamarádem ženy. Lidé se ženě asi ve 23 letech a přechodná dobrodružství se pokládají za nemorální. Dítě jest v Sovětském Svazu předmětem velké vážnosti.

K tomu dodáváme, že po dlouhá léta mluvil reakční tisk o „rozbití rodiny“. U nás se otázka rodiny svazuje s otázkou hospodářskou, tam se otázka rodiny rozvíjí opravdu v otázku rodiny. Svobodní lidé vstoupí do manželství. Žádné peníze netvoří poměr, vázání i k sobě rodinu, jak se to děje u nás, ve „vyšších kruzích“.

Komunisté vytvořili v Sovětském Svazu hospodářskou základnu, která činí z rodiny zdravý a šťastný svazek.

Souhlasí česká soc. dem. s Wolfovskou politikou PSPR?

Polskému lidu na Těšínsku se stává stále jasnější, jakou zhoubnou, protilidovou a protidemokratickou činnost vyvíjí v tomto území strana polských fašistů, vedená posl. Wolfem. Wolf, který je na hony vzdálen skutečným přáním polského lidu, má jedinou starost, jak nejvíce poštvat polský lid proti československé demokratické republice a umožnit tak varšavským fašistům uskutečnění jejich iredentistických snah.

Tím horší je, že se k této činnosti propůjčila i polská sociálnědemokratická strana, která ruku v ruce s Wolfem pracuje v „Dorozumivacím výboru“. Předseda skupiny Svazu kovodělníků v Třinci, Jan Heczko, který systematicky sabotuje každou akci za splnění dělnických požadavků a spolu s p. Gromicou přistoupil na zhoršení mzdových a pracovních podmínek, plynoucích z lokálních smluv, udělal v těchto dnech prohlášení, které vrhá špatné světlo na českou sociální demokracii. Podle jeho vyjádření prý tato strana souhlasí

s protidělnickým postupem polských sociálních demokratů v „Dorozumivacím výboru“.

S činností „Dorozumivacím výboru“, který je plně ve Wolfově vleku, nemůže souhlasit žádný poctivý demokrat a protifašista a proto čekáme, že soudruzi z vedení české sociálně demokratické strany se proti tomuto nařčení ohradí. Ne-li, pak by to jistě zanechalo špatný dojem o této straně v řadách dělnictva a demokratického lidu vůbec.

Památník Janu Prokešovi.

28. října bude odhalen v urnovém háji moravsko-ostravského krematoria památník zemřelého Jana Prokeše, bývalého starosty Mor. Ostravy. Památník se dostavuje a ve čtvrtek 15. t. m. byla do něho přenesena za přítomnosti příbuzných a starosty města Chalupníka urna s Prokešovým popelem.

Píseň československých dobrovolců.

Od našich hochů, dobrovolníků ze Španělska jsme dostali dopis, který přístě uveřejníme. Připsali nám také píseň, kterou na nápěv jedné anglické písně složili, aby se jim veseleji bojovalo proti silám mezinárodního fašismu. Píseň je plna nadešné a odvahy a zní:

My jsme hoši Joži Májka,
strachu neznáme,
s vrahy našich kamarádů
účty srovnáme.

Z Čech, Moravy, ze Slovenska
přišli jsme se bit,
by španělský národ mohl
zase volně žít.

V jednotě je naše síla,
naš bojovný duch,
Žižka s jeho Tábority
příkladem nám buď.

Vítězná až píseň naše
zazní do kraje,
vlajka míru nad Španělskem
zase zavlaje.

Refrain k 1. až 3. sloce:
Kamarádi, všichni máme
jenom jeden cíl,
by fašismus rozmetán
na tomto světě byl.

Refrain k 4. sloce:
Vzhůru všichni kamarádi,
čas náš již tu jest,
by fašismus ve prach smetla
ta zatatá pěst.

Nová přírodní bohatství v SSSR objevena

Ural — toto pohádkově krásné pohoří, pojící Evropu s Asií má svůj význam pro lidstvo také tím, že skrývá nevyčerpatelné zásoby přírodního bohatství. Jeho přírodní pokladnice není dosud světu plně otevřena a tak stále znovu a znovu se přichází na nové nesmírné poklady v jeho nitru uložené.

V těchto dnech objevila jedna z geologických výprav sovětského koncernu „Uralzoloto“ v Nižno-Saldinském okrese v řecišti dávno již zaniklé řeky bohaté, sedm kilometrů dlouhé ložisko zlatonosného písku s velkým obsahem cirkonia. Při dalším badání byly tam nalezeny i jiné, velmi vzácné nerosty, jako tantal, niobium, rutilium a vanadium.

Neocenitelný význam má pro průmysl zvláště cirkonium, jehož se používá k výrobě nespalitelných a neroztavitelných nádob a nástrojů a zároveň jako přísady při výrobě speciálních druhů oceli.

Jeho dosavadní naleziště bylo v Miasse na severu v Chibinách, ale jeho množství bylo dosti omezené. Má se za to, že teď zásoba uralského cirkonia nejen uspokojí vnitřní potřebu Sov. Svazu, ale že ho bude i možno vyvážet do zahraničí.

Sloupec kultury.

DIVADLO.

„Vzbouření na vsi“ — toto drama o odboji a vítězství španělských vesničanů proti středověkové utlačovateli a vykořisťovateli, mělo o pátéční premiéře v ostravském Nár. divadle ohromný úspěch. Tato hra přišla právě včas, aby svojí bezprostřední přesvědčivostí zasáhla do našeho vědomí, že lid je pánem svých osudů a že je nepřemožitelný, jestliže je k sobě věrný a jednotný.

„Vzbouření na vsi“ (Fuente Ovejuna) od Lope de Vegy je sice stará klasická hra španělská, ale má dnešní době mnoho co říci. A celý soubor Národního divadla v čele s režisérem Kuršem, vydal ze sebe to nejlepší. V každém diváku zanechala tato hra nezapomenutelný dojem.

V neděli dne 31. října hraje se „Vzbouření na vsi“ pro čtenáře našeho listu. Ceny k tomuto představení jsou skutečně lidové, aby každému dělníku bylo možno tuto hru, která mu promluví ze srdce s do srdce, zhlédnouti. Začátek nedělního představení pro čtenáře našeho listu je o 10. hodině dopolední. Lístky v předprodeji u kolportérů našeho listu a v administraci.

K 28. výročí SSSR čtete a rozšiřujete knížku „Ústava socialistického státu“. Obsahuje oficiální text nové ústavy Sovětského svazu a slavné řeči Molotova, Litvinova a jiných na mimořádném sjezdu sovětů. Cena 2 Kč. Vydal senátor Fr. Nedvěd, Praha X., Královská 13.

tribuna

Sport

hlásí, že:

— ve státě Albacete v USA, kde jsou lynche černochů na denním pořádku, odvedli dva běloši černošskou dívku a znásilnili ji. Rozhořčení černoši chtěli násilnými lynchovat. Těm však přispěchali na pomoc běloši a jednoho z černochů zastřelili.

— v Anglii zemřel ve věku 66 let slavný fyzik Ernest Rutherford. V r. 1908 byl poctěn Nobelovou cenou. V r. 1919 se mu podařilo rozložit dusík na vodík a helium.

— 1. ledna budou asi zrušeny četnické stanice v Heřmanicích, Muglínově, Hrušově, Petřkovicích, Ludgeřovicích, Bohumíně a Skřečoni. Na jejich místo přijde státní policie moravskoostravská.

— cyklista, který se nedržel řídítek a držel v ruce otevřený nůž najel v M. Ostravě na učně R. Rosela. Padl na něho plnou vahou a celý nůž mu vrazil do zad.

— od 15. do 20. října t. r. propadly v Československu 62 časopisy konfiskací. Mezi nimi jsou i Lidové Noviny a Telegraf. V těchto dnech byl také konfiskován Duch času.

— při posunování vagonů na přívozském nádraží byl přejet 23letý B. Lysecký. Tragedie je tím větší, že před nedávnem musela být jeho otci amputována noha.

— ve Francii byl odsouzen na 2 roky a 2 měsíce vůdce fašistických Ohnivých křížů, Boesormany pro pokus o státní převrat.

— v zemi Moravskoslezské je 2592 lékařů. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi jich je 1861.

— v obci Malá Bara na Slovensku udeřila v hádce rolnice K svého muže topůrkem do hlavy, pak mu okolo krku uvázala ručník a uškrtila ho. Mrtvolu vynesla na náměstí.

— v Hollywoodu zemřelo během 3 let 19 filmových hvězd následkem odtučňovací kury, kterou musely podstoupit.

— ve Staré Bělé se sešlo 11 cikánských tlupek na křtinu jednoho cikáněte a jak už to bývá, křtiny zakončily bohapustou bráncí. Četník, který do rvačky zasáhl, byl oběma stranami rukou společnou a nerozdílnou zraněn.

— známé filmové herečce Simone Simonové byl ukraden náhrdelník v ceně 280.000 Kč.

— britský ministr zahraničí Eden zdědil po svém tchánovi 570.000 Kč.

— poslední opoziční legální strana v Gdánsku, strana katolická, byla v těchto dnech rozpuštěna. Policijním nařízením se současně rozpouštějí všechny svazy k této straně přidružené.

— v Americe se chtěla provdat mladá umělkyně M. Morganová. Těsně před svatbou se u ní ukázaly příznaky mužnosti. Měla však svého snoubence ráda a změnu mu zatajovala. Ten když na to přišel děvče — vlastně hoch — opustil. Morganová se pak zastřelila.

Důležité upozornění kolportérům!

Příští číslo, t. j. čtvrté, vyjde až ve čtvrtek 4. listopadu. Upozorněte na to čtenáře a zařídte podle toho kolportáž. Další čísla budou již vycházet pravidelně ve středu.

Dopisovatelé!

Posílejte své příspěvky včas tak, aby je redakce obdržela vždy nejpozději v sobotu. Jen v případě krajní důležitosti mohou být otištěny, obdrželi je redakce v pondělí.

Časopis vychází každý týden ve středu. — Majitel, vydavatel a odpov. redaktor: Frant. Novák. — Redakce: M. Ostrava-Vítkovice, ul. Plukovníka Švece 38 (Dělní dům), telefon 822.33. — Administrace: Mor. Ostrava, ul. 28. října 60, telef. 28.41. — Tiskárna a expedice: J. Kittl nást. Keller a spol. v Přívově. — Předplatná na rok Kč 18.—, na půl roku Kč 9.—, na čtvrt roku Kč 4.50. — Novinová sazba povolena výnosem řed. pošt a telegrafů v Opavě ze dne 12. října 1937 pod čís. 50.358-IIIa-37. — Dohledací pošta: úřad Mor. Ostrava 3.

Nový útočník Sl. Ostravy.

SK Slezská Ostrava angažovala nového středního útočníka, Průšu z Viktorie Plzeň. Je dobrý technik s velkou zkušeností, takže jím Slezská Ostrava mnoho získala a dá se očekávat, že se bude znamenitě doplňovat s oběma spojky, Plevou a Motákem. Stál ale 25.000 Kč, které musela Slezská Ostrava Viktorii Plzeň zaplatit.

Plánička oslaví svůj 70. mezinárodní zápas

v utkání s Anglií. Původně myslel, že toto jubileum připadne na zápas s Rakouskem, ale v tomto matchi bude hájit barvy ČSR namísto něho Věchet.

Sl. Ostrava nedostane Veselého,

dosavadního hráče kolínské Sparty, protože oba kluby se nedohodly, a Veselý zůstane dál v Kolíně.

Arno Köblin porazil Wainwrighta.

Dosavadní mistr Evropy v boxu v těžké váze porazil v Berlíně Angličana Billyho Wainwrighta v prvním kole k. o. a to už po páté ráně.

Budou příští Olympijské hry v Tokiu?

Výbor pro pořádání Olympijských her se má v brzké době sejit, aby rozhodl o místě, kde budou Olympijské hry v r. 1940 pořádány. Jak známo, měly se konat v Tokiu, ale proto že Japonsko vede teď válku proti Číně, přemýšlí se o jejich přemístění tak, že by letní část se odbyla ve Fínsku a zimní v Norsku. Přemístění z Japonska by bylo zcela na místě. Olympijské hry vznikly jako prostředek míru a sblížení národů a proto není možno opakovat případ z Berlína.

Zvýšená poptávka po železné rudě

V souvislosti se zvýšenou výrobou v kovoprůmyslu roste i honba za železnou rudou. Mezi francouzským Comité des Forges a německými firmami Krupp, Thyssen a Klockner byla uzavřena smlouva, v níž Comité des Forges se zavazuje dodávat zmíněným firmám 7,200.000 tun železných rud.

Kruppovy zbrojařské závody v Essenu projevily také zájem o staré podkarpatské naleziště rud v kraji u Iršavy. Počítá se tu s roční těžbou nejméně 20.000 vagonů. K prozkoumání podrobností již vyslaly do Iršavy 4 odborníky. Ze Československu i Francii hrozí německí fašisté válkou, je známo. To

však nepřekáží říšskoněmeckým zbrojařům, aby s Francií a Československem nevyjednávali o dodávce rudy.

O iršavskou rudu, obsahující 30—40 procent železa, jeví také zájem vítkovické železářny a železářny v Třinci. Kromě toho se zajímají vítkovické závody o nové naleziště železné rudy na Konicku. Zatím tam provádí zjišťovací práci konický obchodník Spurný, který obdržel kutací právo a je ve spolku s dvěma lidmi, jež práce financují. Zjišťování si vyžádalo dosud nákladu 50.000 Kč. Rudná žíla je tu až 25 m pod povrchem a podle zkoušek prý obsahuje 60—70 procent železa.

Výroba roste - kováci bez zaměstnání

Při posledním mzdovém jednání se kovbaroni vymlouvali, že nemohou zvýšit mzdy prý proto, že konjunktura v průmyslu není tak vysoká, jak se zdá. Porovnejme to se skutečností.

Podle oficiálních zpráv se zvýšila letošní srpnová výroba železa proti srpnu loňského roku o 54 procent a produkce oceli o 43,4 proc. Dokonce proti roku 1929, kdy byla předkrisová konjunktura na nejvyšším stupni, výroba v kovoprůmyslu stoupla. Tak za posledních 8 měsíců se letos vyrobilo o 0,6 proc. železa a o 2,9 proc. oceli víc, než v těch samých měsících r. 1929. Domácí objednávky mohou být často vyřizovány až po devíti mē-

sících. Podstatně se zvyšují zakázky do zahraničí. Kovozávody nemohou s prací stačit a proto žádají o povolení práce přes čas. Přes čas se však pracuje i tam, kde úřední povolení není. Od dělníků se žádá zvýšený výkon.

Je tedy zřejmo, že mzdové požadavky je možno splnit. Přes to, že výroba vzrostla a stále ještě roste, jsou dosud stovky a tisíce kováků bez práce. Často nejsou přijímáni, protože prý jsou ve čtyřiceti letech „přestárlí“. Je i v zájmu dělnictva zaměstnaného, aby bylo žádáno přijetí těchto dělníků do práce a zastavení přecházející práce té doby, než budou nezaměstnaní kováci přijati.

Vítek z Vítkovic:

Vítkovice - ocelové město.

Pět hodin ráno. Řáda železných postelí ožívá. Němci, Češi, Poláci i Slováci rychle se oblékali, myli a spěchali do kantiny. U dveří už stojí dlouhá řada. Píská půl sestě a dělníci netrpělivě hlučí. Chťejí tak popohnat loudavá děvčata u výdejných šálků, bloků, housek i kávy. Někomu ve spěchu vypadnou plechové šálky z rukou a s třeskotem se valí po cementových dlaždičkách. Ihned je veseleji.

Před kantinou sedí bába a volá: „Pánové, a to české slovo za dvacet haléřů!“ Pak tam stojí ještě jiní kameloti a bába zuří, že všichni nejdou na to české slovo. Nenadává ovšem s idealismem, jí je to fuk co prodává, jen když se kšeft hýbe.

Krátká Kottkova ulice před kantinou u „leska“ je plna ohromných autobusů. Je jich v řadě třicet. Vysypou spoustu dělníků z vesnic a „svinovská“ též doveze na vítkovické nádraží záplavu robotů. Tak vítkovické ulice se před šestou jen hýbají černým davem, jenž rychle mizí v branách četných oddělení.

Pak zahoukají síměny znovu a z „noční“ se opět valí davy. „Komárek“ zvoní, auta vřeští a v „hamerkeru“ ohromné kladivo při dopadu na žhoub kovovou masu otláská celý Vítkovicemi. Sta cyklistů ujíždí ven z černé Ostravy do vesnic, kde slunce nezakrývají saze a kouř. Jdou ven z blázince, kde se vyrábí hrdá ocel na ostré zbraně, do přírody, kde se rodí chléb, jímž se převážně lidstvo sytí a po oceli ani tak tuze netouží. Němci, Češi, Poláci i Slováci jsou nuceni pracovat na ozbrojování lidstva, aby vydělali na chléb, na němž sedí nestvůrný MONOPOL. Ten uvolní dávku chleba za dávku ocele. Když se ocel nevyvráběla, Němci, Češi, Poláci i Slováci trpěli krísi a pobírali žebračky. Obilí se sypalo do vody a žraly jej myši. Obilí se vyváželo za hranice, kde jiný Monopol jej vyměňoval za dávky ocele.

Však „Stvořitel“, jenž vidí bezpráví a

těžce je nese, nemohl se již na to dívat. Proto vzbudil své proroky, jimž se v dnešní moderní době říká „diktátoři“. Takový diktátor nemusí mít maturitu, jemu stačí velká huba. Diktátor šve Němce na Čechy, Poláky na Rusy a huštá je, že žijí ve velké epoše.

Demokracie už prý není diekuse, s tou prý je potřeba se vypořádat. Nutno se prý opít o kanony. Znáť čísla a psát je zhovadilost, třeba se cvičit v mučení, nadělat mnoho mrtvol z kletých nepřátel, mišenců a nečistých plebejčů.

Proto dnes Češi, Němci, Poláci i Slováci mají práci. Proto září v noci nad vysokými pecemi obloha. Život šumí, kypí, jen lid volá po zdůtování s lidenami. Pak zase svorně půjdou Němci, Češi, Poláci i Slováci. Půjdou se vypořádat s těmi, kteří je utiskují a do války štvou. A Vítkovice budou madále vyrábět stroje, ale stroje svět zvelebující. Ocel víc nebude sloužit vrahům.

Není libo persán?

Ostravské dámy z Autoklubu nejsou ty, které by musely počítat doma každý haléř, aby zjistily jak musí šetřit, aby vystačily do příští muzuovy výplaty. Ty mají jiné starosti. Nadcházejí podzim a jak už to bývá, s podzimem přichází také nová móda. Proto uspořádaly v hotelu Palác modní přehlídku.

To bylo v tentýž den, kdy v ostravských ulicích se objevily plakáty s výzvou na podporu sbírek pro nezaměstnané. Divíte se, že bohatí dají málo? Cožpak je možné dáti víc? Kdepak by stačilo na desetipokojový byt, na auto a ještě na spoustu takových vydání, které chudé ženy neznají?

Nezaměstnaní jsou stejně zvyklí skromně žít, proto jim stačí deset korun. Pan správní rada sáhne tedy velkomyšlně do kapsy a na sběrací listinu, kterou mu domovníce předložila napsal „10.— Kč“. Samozřejmě, že nezapomene předtím napsat čitelným písmem, aby to každý mohl přečíst a vidět, že přece srdce pánu není tak kamenné: „Znovoval X. Y.“ Tak si může slečna vyjet a mamá za močou

Vítkovák píše ze Španělska.

Obdrželi jsme dopis od dělníka Maxe Kubiny z jámy Louis, který odejel jako dobrovolník do Španělska, aby tam v řadách armády bojoval za světovou demokracii. Dopis, adresovaný jeho ženě vyjadřuje nadšení, s jakým španělský lid bojuje a je plný optimismu. Píše:

„Milá ženuško!

Zmíním se ti, jak to na mne působilo první den, když jsem přišel na frontu. Střelily kulomety, pušky a děla, ale hned jsem si na to přivykl. Když přiletěla fašistická bombardovací letadla a stíhačky, očekával jsem, brzo-li to na mne spadne, ale padalo to všechno mimo nás, takže se nám žádnému nic nestalo. Při jednom útoku jsme viděli, jak fašisté, když poznali, že jsou bezmocní a nemohou utéci, dali jednu ženu s děckem v náručí do okna, schovali se za ní a střelili na nás. Oni dobře vědí, že my šetříme hlavně civilní obyvatelstvo, ale fašistům je to stejné.“

Potom líčí, jak je ve Španělsku vše laciné, levnější než u nás a končí:

„Po vítězství zde nad fašismem se znovu sejdem a nahradím Vám všem to, co jsem zanedbal. Jen ať se drží naši soudruzi a pilně pracují a pomáhají nám.“

„Ať soudruzi doma pilně pracují a pomáhají nám!“ — To jsou slova, jimiž končí dopisy všech dobrovolníků. Jsou to slova, jimiž se loučí španělský lid s každou delegací z druhých zemí, která Španělsko navštíví. Tato slova nesmí zapadnouti, ale musí být slyšena všemi pokrokovými lidmi a organizacemi, všemi demokraty a demokratickými vládami světa. Je potřeba přispěchat na pomoc ohrožené španělské demokracii. Došť už s politikou ustupování před útočníky! Rázné činy proti útočníkům a podpora španělské vlády musí být odpovědí na nepřetržitě provokace fašistických států a také odpovědí na neustálé volání o pomoc našich statečných hochů z Mezinárodní brigády.

prehlídku a nemusí mít strach, že by musela šetřit při výběru nejnovějších modelů.

Představte si, že se vám podaří jako mně, dostat se také na takovou přehlídku. Protože každá podívaná něco stojí, musíte překousnout i to, že máte na sobě dva roky starý plášť, už trochu oděný a že se na vás ohodné dámy dívají trochu s opovržením, protože na první pohled vycítí, že jste vešlekyne, která v té vybrané společnosti nemá co hledat.

Tak sedím s patřičnou dávkou sebezapření v koutku a připadám si jako v Jiřkové vidění. Děvčata s několikakorunovým platem tu před vámi proměnují v úloze manekýnek, aby ukázaly dámám „z vyšších kruhů“, jak se mají oblékat. V hocih se prohýbají a namalované rty se jim nutí k úsměvu. Jak by ne; cožpak by té chudé holce, které ty šaty tolik sluší, stačil dvouměsíční plat, kdyby si je chtěla koupit?

Věru, špatná podívaná to není. Jen že stačí sáhnout do tobočky a nahmátnout tam svých několik korun, abyste se okamžitě vzpamatovaly. Přijďte domu a to, co jste před chvílí viděly, zdá se vám jen snem, který zmizí, jakmile vás děcko upozorní, že chce jíst a vy zjistíte, že poslední peníze stačí sotva na chleba a margarín. Kovákova žena.

Dělnický dům ve Vítkovicích

Každou neděli koncert v nové upravené restaurační místnosti „UNIVERSUM“. Dobré pivo, nejlepší likéry, výborná kuchyně. Teplá i studená jídla. Kulečník. Dvorana k přednáškám, slavnostem a plešům p. t. spolkům k dispozici.

Lev Elsner, restaurátor.

Několik drobtů pro zasmání

Skutečný zázrak.

A: „Tak jsem tuhle četl, že jeden člověk vydržel hladovku čtrnáct dní.“

B: „To je toho, já jsem znal jednoho, který už nejel celý rok.“

A: „???“

B: „No, on je mrtev.“

Kosa na kámen.

Zastaví se zvědavce u rybáře a začne rozumovat: „Tak se zdá, že to musí být otrava pořádku jen koukat do vody a mrskat tou nítí.“

I vece rybář: „I ba ne, on se každou chvíli nákej trouba najde, kterej se tu zastaví a kouká se mnou.“

Ve škole přednáší učitel o oksylikování kovů a ptá se jednoho žáka: „Rekni nám, Stručníko, proč vám doma černají stříbrné předměty?“

„To je prosím, proto — odpovídá Stručník — že ho čepujeme v lánu.“